

עת"א 53257/02/24 - סלאח אל דין גנאיים (אסיר) נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

13 מאי 2024

עת"א 53257-02-24 גנאיים(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	סלאח אל דין גנאיים (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד קייס סלאימה (סנגוריה ציבורית)
נגד	שירות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

לפני עתירה במסגרתה מלין האסיר נגד הפסקת טיפול נרקוטי לשיכוך כאבים.

העותר הינו אסיר המרצה תקופת מאסרו בגין הרשעתו במסגרת ת"פ 67337-07-23 של בימ"ש השלום בעכו בגין ביצוע עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית ועבירת החזקת נשק בלא רשות כדן. זה אינו מאסרו הראשון והוא בעל עבר פלילי מכביד בתחום האלימות, סמים, מרמה ועוד.

העותר טוען כי עובר למעצרו ומאסרו בתיק הנ"ל נפגע באירועי ירי שגרמו לו פצעים מרובים בגפיים התחתונות וזרוע ימין. ביום 27.11.22 בוצעה לו קטיעת רגל ימין מתחת לברך וביום 5.12.22 עבר ניתוח שחזור במסגרתו בוצע קיבוע פנימי על ידי שני מסמרים תוך לשדיים. לאחר שחרורו מאשפוז החל בהליך שיקומי במהלכו ניתנה לו פרוטזה ונטל משככי כאבים שונים לצורך התמודדות עם הכאבים העזים. בהתאם לתיעוד הרפואי של רופאי הקהילה עליו לפנות למרפאת כאב ולהיות מטופל בין היתר באופיאטים במידת הצורך ובכדורי ליריקה וטרמדקס. נטען כי בבדיקה שנערכה לעותר על ידי רופא בית המעצר בסמוך לאחר קליטתו בשב"ס ביום 29.07.23 נרשם כי העותר עבר לפני שמונה חודשים אירוע ירי, עבר ניתוחים, סובל מפוסט טראומה והומלץ על טיפול לפי המלצה בקופת חולים כללית ונרשם כי העותר יקבל כדורי ליריקה באופן קבוע, טרמדקס עד לבדיקת רופא ואופטלגין בעת הצורך. כמו כן, בהתאם לרשומה הרפואית מיום 16.08.23 התקבלו בשב"ס 2 פקסים מטעם רופא המשפחה של העותר עם מרשמים לטיפול בפרקוסט. בהתייחסות רופא שב"ס לכך נרשם כי עד למאסרו הנוכחי של העותר הוא לא קיבל טיפול באופיאטים ולא היה בבדיקות במרפאת כאב ולא רכש טיפולים בקופת חולים מזה כשנתיים, כעת מטופל בליריקה וטרמדקס ולכן אין להתחיל באופיאטים ונקבע כי נמשיך טיפול ללא שינוי. נטען כי העותר קיבל את הטיפול הקבוע שלו עד שנבדק ביום 22.10.23 ואז הוחלט על הפסקת טיפול בטרמדקס החל מ-26.10.23 ועל המשך טיפול בליריקה בלבד. החלטה זו נומקה

בהעדר אינדיקציות למתן לאחר טראומה של 10 חודשים לבן אדם שמכור לסמים ובאותו מעמד נרשם כי הוא נזהר על הברחה של ליריקה. בהמשך הורה הרופא של שב"ס על הורדה הדרגתית בכדורי ליריקה בעקבות דיווח חובש משמרת שערך חיפוש על העותר ביום 31.10.23 ומצא אצלו כדורי ליריקה. בהמשך החליט רופא שב"ס על הפסקה מוחלטת של הטיפול בכדורי ליריקה החל מיום 8.11.23.

העותר מציין כי הגיש עתירה קודמת בעניין הטיפול הרפואי במסגרתה הורה בית המשפט על בדיקת העותר על ידי רופא מטעם המשיב והגשת כתב תשובה. בעקבות זאת נבדק העותר ביום 23.10.23 על ידי רופא של המשיב שרשם שהוחלט כי אין מקום להוסיף כדורים ממכרים. עוד צוין כי מתיקו הרפואי עולה כי מחודש 5/23 לא קיבל שום טיפול בכדורים ממכרים ורק כשנכנס למעצר הציג לפתע מרשמים מרופא המשפחה. לאור כך הוחלט להוריד גם את הטיפול בכדורי ליריקה. בתשובת המשיב בעתירה הקודמת נטען כי העותר מקבל את סוג הטיפול המתאים לו והסמכות לקביעת אופי הטיפול וסוגו נתונה בידי המשיב. העותר לא הגיב לתשובת המשיב ולכן נמחקה עתירתו הקודמת.

העותר טוען כי הוא סובל מכאבים בלתי נסבלים והטיפול המוענק לו אינו עוזר בשיכוך כאביו. נטען כי שינוי הטיפול התרופתי שלו והחלטה על הפסקת כדורי הטרמדקס והליריקה הייתה החלטה בלתי סבירה שניתנה לא על ידי המומחה הרלוונטי והנימוקים ששימשו את הרופאים מעידים כי ההחלטה הייתה נגועה בשיקולים שאינם מעולם הרפואה ולכן ההחלטה היוותה עונש על כך שהעותר נמצא לכאורה מחביא כדורי ליריקה. העותר טוען כי קיבל את הטיפול הרפואי המבוקש על ידי רופא המשפחה כדבר שבשגרה עד אוקטובר '23. לטענתו החלטת הרופא על הפסקת הטיפול היא שרירותית ולשם הפסקת הטיפול היה צורך בבדיקת העותר על ידי מומחה נרקולוג או הבאתו לבדיקה במרפאת כאב. העותר טוען כי לא נבדק על ידי רופא מומחה רלוונטי למצבו משך כל תקופת מאסרו וההתייעצות עם נרקולוגית באוקטובר '23 הייתה טלפונית. מדובר בעותר נכה שסובל מכאבים כרוניים וקשים ויש להביאו למרפאת כאב לבדיקה מקיפה וקביעת סוג הטיפול המתאים. נטען כי העותר מודה בשני מקרים של החבאת כדורי ליריקה מאחר שרצה לשמור אותם לעת הצורך מכיוון שהסוהרים רצו לתת לו את הכדורים בזמן שלא היה לו כאב והוא נזקק להם בשעות הערב עם התגברות הכאבים. כן נטען כי המשיב המשיך להעניק לו את הטיפול גם לאחר שנחשד בהחבאה וטעון זה מועלה בשיהוי על מנת להצדיק החלטה מקפחת ושרירותית. לא נפתח הליך משמעותי נגד העותר בעניין זה. נטען כי הכדורים שמבקש העותר הם בסל הרפואי והמשיב מחויב לספקם לעותר כאשר מצבו של העותר מצריך מתן הטיפול התרופתי שישפיע על איכות חייו ובריאותו הנפשית. רופא המשפחה של העותר קבע כי עליו לקבל טיפול בכדורים אלה לשיכוך כאבים גם בעבר וגם במסמך עדכני מיום 18.04.24.

המשיב טוען כי הוא אחראי לשלומם ובריאותם של העותר וכל זמן שהוא מוחזק במשמורת המשיב, הסמכות לקבוע את אופן ומקום קבלת הטיפול נתון לגורמיו המקצועיים בלבד. העותר כלל לא פנה בתלונות על כאבים מאז 29.02.24. צורפה התייחסות רפואית של רופאת הכלא לפיה מדובר בעותר בעל רקע של שימוש בסמים, קטוע רגל, המצוי במעקב רפואי צמוד ומקיף. בבדיקותיו הוא חוזר ודורש טיפול נרקוטי בנוסף לטיפול הקיים. בתאריך 31.03.24 נבדק על ידי רופאה נרקולוגית וקיבל כדור שינה. הפניה למרפאת כאב נעשית רק לאחר אבחנה ברורה או כאשר ניסיון בטיפול שמרני רגיל אינו אפקטיבי. לעותר זימון לבדיקת תפקוד עצב פריפרי, בדיקת דופלר של עורקים בגפיים התחתונות וכן בדיקות שהומלצו עוד בשנת 2022 לאחר ניתוח ולא בוצעו טרם מאסרו. החלטה על המשך מתן טיפול תרופתי תתקבל לאחר ובהתאם לתוצאות הבדיקות וביעוץ עם רופאים מומחים בהתאם לתחום. נטען כי המלצת רופאת המשפחה על תרופה מסוג ליריקה ניתנה ללא בירור וללא יעוץ מרופא מומחה. בביקור האחרון של העותר אצל רופא מומחה

אורתופד בקהילה מתאריך 7.5.23 הומלץ על טיפול במשכך כאבים לא נרקוטי. עוד נטען כי מעמדת גורמי המודיעין עולה כי בתיקו של העותר קיים חמ"ן שלילי רב ורלוונטי בדבר מעורבות שלילית. לאור החומר המודיעיני לא ניתן לשלול אפשרות שהתקשותו של העותר לקבל משככי כאבים ממכרים היא התקשות שהטעם שלה אינו בטיפול רפואי. בשלב זה אין התוויה רפואית למתן טיפול תרופתי נוסף. העותר ימשיך להיות במעקב רפואי ויטופל בהתאם למצבו הרפואי. מדובר בהחלטה של גורמי מקצוע שבדקו את מצבו הרפואי של העותר וקבעו מה הטיפול לו הוא זקוק ואין מקום להתערב בהחלטה בנסיבות העניין משהעותר מקבל טיפול רפואי מקצועי מגורמי הרפואה בכלא בהתאם למצבו הרפואי ולא נפל פגם שמצדיק התערבות בית המשפט.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר שהוגש לעיוני הגעתי למסקנה כי לא נפל פגם המצדיק התערבות בית המשפט בהחלטת המשיב בעניינו של העותר ולכן יש לדחות את העתירה.

כפי שטען המשיב, גורמי הרפואה אצל המשיב אחראים לשמירה על שלומו ובריאותו של העותר וכל זמן שהוא מוחזק במשמורת המשיב, הסמכות לקבוע את אופן וסוג הטיפול נתון לגורמיו המקצועיים של המשיב. החלטת המשיב להפסיק את הטיפול הנרקוטי במשככי כאבים נומקה על ידי חו"ד של רופא מטעם המשיב. כמו כן, מהאמור בחוות דעת רפואית נוספת שצורפה לתגובת המשיב לעתירה עולה כי העותר נמצא תחת ביקורת ונקבעו לו בדיקות והחלטה על המשך מתן טיפול תרופתי נוסף תתקבל לאחר קבלת תוצאות הבדיקות וביעוץ עם רופאים מומחים בהתאם לתחום. יוער כי גם לאחר תיקון העתירה לא הוגשה לבית המשפט חוות דעת מקצועית מטעם העותר, חוות דעת הסותרת את חוות הדעה שעל בסיסן התקבלה החלטת גורמי הרפואה של שב"ס. הרשומות הרפואיות אינן בגדר של חוות דעת אלא ריכוז נתונים. הנתונים נבחנו ונשקלו ע"י גורמי הרפואה של שב"ס.

על כן, נראה כי העותר נמצא תחת ביקורת וטיפול רפואי מתאים וצפויה להינתן החלטה נוספת בעניינו לאחר קבלת תוצאות הבדיקות שנקבעו לו וביעוץ עם רופאים מומחים מתאימים. נראה, על פניו, כי העותר מקבל טיפול רפואי מתאים ואין מדובר בהחלטה שניתנה משיקולים שאינם נוגעים לעניין או חסרים. ההחלטה המנומקת סבירה ומבוססת על תשתית ראויה. לא מצאתי עילה המצדיקת התערבות של בית משפט בהחלטה המקצועית והפיקודית שעומדת לביקורת שיפוטית.

בנוסף, הוצג חמ"ן שלילי המעיד על מעורבות שלילית של העותר לגבי טיפול תרופתי וכדורים ממכרים, התומך בסבירות ההחלטה של המשיב (דו"ח ידיעה מס' 4481638, 4556864, 4587806, 4589949, 4601994 ו-4620216).

בנסיבות אלו, ועל רקע חות הדעת ומכלול הנתונים שהוצגו בפני, לא ניתן להתעלם מהתנהגותו הבלתי תקינה של העותר במהלך ריצוי מאסרו ולא ניתן לשלול את האפשרות שהוא מתעקש לקבל כדורים נרקוטיים על מנת לסחור בהם עם אסירים אחרים. כמו כן, כאמור, על פי חוה"ד שהוצגה לביהמ"ש העותר מקבל טיפול רפואי מתאים ונמצא תחת מעקב.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, לא מצאתי מקום לקבוע כי נפל פגם כלשהו המצדיק התערבות בהחלטת המשיב לגבי הטיפול הרפואי הניתן לעותר על ידי הגורמים הרפואיים המקצועיים מטעם המשיב. חזקה על המשיב כי ימשיך לבחון את מצבו הרפואי של העותר ולהעניק לעותר טיפול רפואי מתאים בהתאם לשיקול דעתם המקצועי של גורמי הרפואה בשב"ס. מובן כי ככל שתהיה החמרה במצבו או שינוי כל שהוא בתמונת המצב הרפואית ישקלו גורמי הרפואה של שב"ס שוב את מהות הטיפול הרפואי הנדרש.

בכפוף לאמור ובהעדר עליה - העתירה נדחית.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, ה' אייר תשפ"ד, 13 מאי
2024, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא